

AZ ASZÓFŐI SÉD VIZI ÉS VÍZFELSZÍNI HEMIPTERÁI

LUKACSOVICS FERENC

Érkezett: 1957. jan. 20.

A patak vizében és tükren négy családba tartozó, összesen hat Hemiptera faj él.¹ Ebből három faj él a vízben, (Nepidae, Notonectidae) és három a vízfelszínen (Gerridae, Veliidae). Rendszertani felsorolásuk mellett gyűjtőhelyeik vannak feltüntetve.^{2, 3}

I. GEOCORISAE

Fam.: Gerridae. Molnárpóloskák.

1. *Gerris najas* DEG. 1., 4a.
2. *Gerris thoracicus* SCHUMM. 1., 3bIII.

Fam.: Veliidae. Víztaposópóloskák.

3. *Velia currens* F. 1., 2a.

II. HYDROCORISAE

Fam.: Nepidae. Viziskorpiók.

4. *Nepa rubra* L. 1a., 2a., 3., 5.

Fam.: Notonectidae. Hanyattúszópóloskák.

5. *Notonecta glauca* L. 1., 2a., 3bIII.
6. *Notonecta viridis* DELC. 2I., 3bI., 3bIII.

A felsorolt Hemipterák nem ritkák, vagy éppen gyakoriak hazánk faunájában. Miután mind a hat faj táplálékát ragadozva szerzi — vízben és vízszinten — patakunkban is azokon a helyeken találhatók, ahol ennek a táplálkozási módnak megfelelő körülmények biztosítva vannak. A Geocorisae alrend képviselői (*Gerris thoracicus*, *G. najas*) a lassú áramlású forrásvizek felszíni hártáján koresolyáznak, többnyire csoportosan, és a vízfelszínre hulló rovarokra vadásznak. A *Velia currens* szintén pleustonszervezet, és a forrásokon kívül a gyorsabb folyású patakszakaszokat is lakja.

A Hydrocorisae közül a *Nepa rubra* L. a legelterjedtebb patakunkban. Különösen nagy számban él a *Sium* és *Chara* sűrű növényzövedéke között.

¹ Feltételezhető, hogy további gyűjtésekkel ez a szám még növekszik.

² Gyűjtések időpontjai: 1953. III. 26., V. 8., VII. 22., 23., IX. 23, 24., 1954. III. 16., IX. 28.

³ Gyűjtőhelyekre vonatkozóan lásd 1. ábrát. (p. 133).

Itt a víz folyássebessége a patak többi szakaszaihoz viszonyítva csekélyebb, ezeken a helyeken táplálékszerzés közben nem kell az elsodortatás ellen is küzdenie. A *Notonecta glauca* a patakban is, a *N. viridis* kimondottan csak forrásokból volt gyűjthető.

Ha anyagunkat összehasonlítjuk HORVÁTH (1931) balatoni,* valamint az aszófői patakhöz közel folyó Pécsely-pataki adatokkal, (1954) akkor kitűnik, hogy — eddigi gyűjtéseink alapján — három olyan faj nincs a Balatonból feljegyezve, amelyet az aszófői patakban megtaláltunk. (*Gerris najas* DEG., *Velia currens* F., *Notonecta viridis* DELC.)

A Pécsely-pataki összehasonlításból az derül ki, hogy patakunkból hiányzik a *Notonecta marmorata* és az ott megtalált *Corixa* sp. is. A Hemipterák a Pécsely-patakban öt, az aszófői patakban hat fajjal vannak képviselve.

Végezetül e helyen mondok köszönetet Dr. Soós Árpádnak, a biológiai tudományok kandidátusának a Hemiptera anyag revíziójáért.

IRODALOM

BÖRNER, C., H. HAUPT, H. HEDICKE und O. JANCKE (1936): Schnabelkerfe; Rhynchota (Hemiptera). In *Bromer's. Die Tierwelt Mitteleuropas. Mayer, Leipzig. 4, 27–114.*

ENTZ B., KOL E., SEBESTYÉN O., STILLER J., TAMÁS G. és VARGA L. (1954): A Balatonba ömlő vizek fiziográfiai és biológiai vizsgálata. I. *Annal Biol. Tihany. 22, 133.*

HORVÁTH G. (1931): A Balaton vizében és víztükrén élő Hemipterák. — Les Hémiptères aquatiques et semi-aquatiques du lac Balaton. *Magy. Biol. Kut. Munk. 4, 59–63.*

KARNY, H. H. (1934): Biologie der Wasserinsekten. Wagner F., Wien. 30–96.

KUHLGATZ, Th. (1909–10): Rhynchota. In *Brauer's, Die Süßwasserfauna Deutschlands. Fischer G, Jena. 7, 37–110.*

LAMPERT, K. (1925): Das Leben der Binnengewässer. 3. Aufl. Tauchnitz, Leipzig. 161–168.

Soós Á. (1950): Szípókás rovarok — Rhynchota. *Állathatórózó. Budapest, 619–656.*

* Megjegyezzük, hogy a Balaton Hemiptera faunulájáról 1931 óta nem publikáltak.